

9989.

BUTLLETI
DE
L'ASSOCIACIÓ
DE
PROTECTORA
DE
L'ENSENYANCIA CATALANA

LLIBRES PER INFANTS

Col·leció «Lola Anglada»

Peret — Margarida — Monsenyor Llangardaix — Narcís

«...Es prou coneguda la gràcia i vivacitat que sap posar Lola Anglada als seus dibuixos i als seus contes. Ella estima les belles petites coses i troba la manera justa de contar-les i de dibuixar-les per tal de fer-les amables i atractives als ulls encuriosits dels

lectors petits o grans que tenen la sort de poder llegir les pàgines exquisides d'aquests llibres que són una pura delícia...»

Aquests llibres, l'original i el text de l'Anglada, es venen a 6 ptes.

Col·lecció «Bones històries»

Cuques de llum, text de S. Perarnau, dibuixos d'A. Fernández

Cinc rondalles de Jesús Infant

text de Melcior Font, dibuixos de Josep Longòria

«...aplegar en unes mateixes pàgines la major delícia de lectura i tota la possible eficàcia. Com? Més que repetint mil vegades a les criatures el consell d'ésser bons, encomanant-los el gust d'ésser-ho. Que a través

de les nostres històries els fets encomanin el desig d'ésser protagonistes...»

Aquests llibres, amb moltes il·lustracions, es venen a Ptes. 3'50.

Col·lecció «Tresor»

**El follet sentimental, text de Maria Perpinyà,
dibuixos de Josep Longòria**

Infants i fruites, text de S. Perarnau, dibuixos de Jack Benson

«...No es tracta pas de servir drogues, cobertes de xocolata, ni de fer circular com a bones monedes en desús, sinó, al revés, d'ave-

sar el paladar a la bona laminadura i d'habituar l'orella al bon dring...»

Aquests llibres, profusament il·lustrats, es venen a 2 pessetes.

Col·lecció «Rondalles populars»

**Peret valentet — La princesa que no serveix per a res
La sang del Dragó — El pobre Julià
L'ós blanc — La princesa de la mel**

«...totes plegades fan veure que dins de la novel·lística popular catalana es troben gairebé tots els motius, tots els arguments que informen la rondallística popular de totes les altres literatures.»

Aquestes Rondalles, recollides d'En Valeri Serra i Boldú, són il·lustrades per Lola Anglada, Ricard Opisso i Josep Longòria, i es venen a una pesseta exemplar.

BUTLLETÍ

DE L'ASSOCIACIÓ PROTECTORA DE L'ENSENYANÇA CATALANA

Domicili social: Archs, 1, pral. - Barcelona - Telèfon 18862

SUMARI

	<u>Pàgs.</u>		<u>Pàgs.</u>
La nostra obra	181	SECCIÓ TÈCNICA	
Ajuntament de Barcelona — Colò-		Documents sobre bilingüisme . .	184
nia permanent de Berga . . .	182	Editorial Pedagògica	187
		Noves	190

LA NOSTRA OBRA

Fa alguns mesos que retrèiem, contra l'optimisme precipitat dels que tot ho donen per fet, els perills que encara calia passar i les dificultats que quedaven per vèncer abans el problema de la llengua en l'ensenyament a la nostra terra no quedés definitivament resolt en el sentit que és comuna aspiració dels patriotes catalans i raó fonamental de l'existència de la nostra Associació.

Els fets ens han anat donant la raó sobremesura. Avui ens trobem encara amb l'Estatut de Catalunya per discutir, i, el que és pitjor, amb un ambient d'hostilitat i amb una situació tal en les coses d'Espanya, que un incident qualsevol pot posar a primer pla altres afers de govern, la urgència dels quals pugui servir de pretext per a provocar un nou i perillós ajornament.

177734

Encara tenim la confiança que els directors de la política espanyola voldran resoldre, com tenen promès, aquest plet nostre amb esperit de comprensió; però no podem oblidar el fet que hi ha una massa en ebullició passional que els pot desbordar.

Tot això vol dir que la nostra obra és tan necessària ara com abans i ara com abans cal mantenir la cohesió entre els nostres associats i que aquests s'esmercin a captar noves adhesions perquè la força que representa la nostra entitat no solament no minvi, ans guanyi la intensitat que les circumstàncies reclame nper al bé de la Pàtria.

AJUNTAMENT DE BARCELONA

COLONIA PERMANENT DE BERGA

A la carretera de Solsona a Ribas, tocant a la vila de Berga i enfront mateix del Parc Municipal d'aquesta població, en uns terrenys comunals que el seu Ajuntament oferí al de Barcelona responent a la crida feta per aquest demanant ofertes de terrenys que reunissin apropiades condicions per a establir una colònia permanent de muntanya a base del Pavelló de Suècia que figurà a l'Exposició Internacional del 1929, cedit a l'Ajuntament per a aquest fi, es va a procedir de seguida a l'establiment d'aquesta colònia permanent que per la seva situació esplèndida, a 700 metres d'altura en un clima sec i saludable, està destinada a donar un eficaç rendiment, enrobustint l'organisme dels infants de la ciutat que hi vagin a fer vida higiènica a ple aire.

En aquesta institució seran acollits 300 infants seleccionats pel servei mèdic de la Comissió de Cultura, als quals sigui indicat el règim climàtic d'aquella contrada.

La vida de la Institució girarà especialment a l'entorn del millorament físic de l'infant i la seva activitat serà especialment aquella que pugui desplegar-se a ple aire, de manera que la part edificada sigui sols el soplug per als dies de mal temps o l'alberg indispensable per a les hores de menjar i dormir.

La Institució constarà principalment del Pavelló de Suècia i d'un gran edifici destinat a la vida vegetativa dels infants. Al Pavelló de Suècia s'installaran les aules on els petits faran la part de la seva formació cultural que no pugui ésser feta a ple aire, i on podran romandre els dies de pluja. A la part central del Pavelló hi haurà una sala esplèndida per a conjunts, sessions de música, de cinema, etc.

L'edifici que es construirà de planta, contindrà els dormitoris, espaiosos i assolellats; els menjadors, amplis i oberts als jardins de la colònia; els serveis de dutxes, d'higiene, les cuines, robers, etc., necessaris per a tenir ben atesos els escolars.

Comunicant els dos edificis hi haurà un porxo cobert, perquè pugui passar-se de l'un a l'altre sense sortir a l'exterior.

Hi haurà també un pavelló isolat per a infermeria i dispensari.

Ultra els edificis la colònia tindrà una gran extensió de terreny destinada a camps d'experimentació on faran pràctiques agrícoles, camps de joc on s'exercitaran en la gimnàstica, el joc i l'esport, i redossos on els dies de bon temps desenrotllaran tota la seva activitat.

Els infants que concorreran en aquesta colònia seran vigilats constantment pels metges, per determinar el curs del seu millorament, puix que sols hi romandran el temps necessari per a la seva curació. Així uns alumnes hi estaran més temps que uns altres, i els que deixin la institució per haver gaudit plenament dels seus beneficis, cediran el seu lloc a uns altres infants que també en tinguin fretura.

El projecte d'aquestes construccions és obra de l'arquitecte escolar de l'Ajuntament de Barcelona, senyor Josep Goday.

SECCIÓ TÈCNICA

DOCUMENTS SOBRE BILINGÜISME

UN REPORT AMB REFERÈNCIA A BENGALA

(Continuació)

EL BILINGÜISME I LA CULTURA NACIONAL

La Nacionalitat com un obstacle a l'assimilació lingüística

La nacionalitat és l'obstacle fundamental per l'assimilació lingüística de la humanitat; en tots els altres aspectes les raons a favor de l'eliminació de les llengües menors són incontestables. Seria palesament aventatjós a Bengala que pogués esdevenir un país de parla anglesa, o que pogués adoptar qualsevol de les llengües majors del món. El país seria posat en contacte immediat amb el corrent cabdal del progrés: seria iniciat en la «Gran Societat» de la humanitat. Els aventatges del contacte amb la civilització occidental són plenament apreciats; amb tot, hi ha la temença que el guany pugui ésser contrabalançat per una pèrdua molt més gran.

En el període 1860-80 hi hagué a Bengala una gran onada d'imitació de totes les coses europees, i una entusiasta adopció de la llengua anglesa. Aquest moviment ha estat succeït per una tendència en la direcció oposada, una renaixença del sentiment nacional i una desconfiança de la influència occidental, que potser culminà cap al 1910 i potser ara s'estigui ajustant gradualment a una operant contemporització. La renaixença és motivada per una por:

«La força motiu darrera aquesta oscil·lació del pèndul», diu Lord Ronaldshay, «és suficientment clara. És la por, una por

que sota el triomfant afermament de la civilització occidental tot el que és essencialment i distintivament indià, sigui condemnat a morir i a desaparèixer. Amb la lliçó de coses de la jove Bengala del segle dinou al davant, aquesta por és almenys intel·ligible. Res no sorprèn tant ara com l'extremada sensibilitat dels indians en llurs relacions amb els europeus. És precisament allò que un esperaria en el cas d'un poble afligit, conscientment o no, per una por d'aquesta mena que he descrit.»

El Bengalí modern prova de trobar una manera de reconciliar la conservació de la seva pròpia individualitat i nacionalitat amb l'aprenentatge de l'anglès i el desenvolupament de la civilització i la cultura moderna.

Nosaltres ens proposem d'investigar per què l'aprenentatge d'una llengua estrangera s'ha de considerar una amenaça al desenvolupament de la nacionalitat. Quina és la natura d'aquest factor de Nacionalitat i quina és la seva connexió amb el problema del bilingüisme?

El significat de «nacionalitat»

Nacionalitat és «etimològicament un concepte ètnic, però més exactament un concepte cultural». Es basa en una «consciència de nissaga» que pot ésser il·lusòria, però no per això menys efectiva: es relaciona amb una contrada definida. Pot ésser promoguda per la unitat i individualitat política, per una força diferenciadora tal com la Reforma, per una amenaça de perill, tal com l'Armada espanyola, per una victòria com en el cas de la guerra franco-prussiana, per una revolució com en el cas de França. Ramsay Muir esmenta set condicions que condueixen a la consciència nacional—una àrea geogràfica definida, unitat de raça, unitat de llenguatge, unitat de religió, subjecció comú durant una llarga extensió de temps a un governament formal i sistemàtic, comunitat d'interessos econòmics, possessió d'una tradició comú. Cada una d'elles pot ajudar a produir el senti-

ment nacional, però a cada una també es poden assenyalar excepcions.

La nacionalitat en la seva forma moderna com un entusiasme que permea les masses, és un fenomen comparativament recent. Rose fa procedir el seu començament de l'aixecament espanyol de 1808 i de la guerra de lliberació italiana de 1859. Aquest fenomen modern del nacionalisme més que una idea, és «una unió de cors, una concepció espiritual». Mc Dougall objecta a la terminologia gens psicològica de Ramsay Muir que anomena a la nacionalitat «una creència». La nacionalitat no és una creència, sinó més aviat un sentiment; i amb tot, més que això, perquè ha d'existir una organització mental que faci el grup capaç d'una efectiva vida de grup, de col·lectiva deliberació i col·lectiva volició.

La nacionalitat, doncs, és un fenomen comparativament recent de natura purament física; pot ésser produïda per diverses condicions; els seus essencials són un sentiment i una facultat de pensament i acció col·lectius.

El llenguatge amb referència a la nacionalitat

La comunitat de llenguatge no és possiblement una necessitat de la vida nacional. Hi ha casos, en efecte, on hi ha comunitat de llenguatge sense nacionalitat comuna (p. e., els polonesos de parla alemanya i la població negra i blanca d'Amèrica); però és difícil de descobrir un cas de veritable nacionalitat on no hi hagi comunitat de llenguatge. El cas dels jueus és retret comú. Hi ha certament molts de factors en aquest cas que tendrien ordinàriament a produir la nacionalitat—una forta tradició comuna, vigoritzada per un període de subjecció, una literatura comuna, comunitat de sang i una diferència física. Amb tot és extremadament dubtós si els jueus moderns es poden considerar com una nació, o si fins ells mateixos es consideren com a tal. Els tres essencials del sentit nacional són Diferència,

Comunitat de propòsit i el Sentiment. La importància del llenguatge en la promoció de la vida nacional és deguda a la seva acció en el servei d'aquests tres essencials. El llenguatge diferencia; intensifica i conserva el sentiment nacional actuant com a mitjà per l'expressió i l'enregistrament de les idees de la vida nacional de la història, de la literatura i de la tradició nacionals.

(Continuarà)

EDITORIAL PEDAGOGICA

Amb gust reproduïm el següent comentari aparegut a la secció «Les Lletres», de *La Publicitat* del 15 de desembre:

«LLIÇONS DE LLENGUATGE» (primer grau, primera part)
—«LLIÇONS D'ARITMETICA» (graus primer i segon)
per Concepció Vandellós i Maria Esteve-Llach. — «LECTURES D'INFANTS» (llibre primer), per Maria de l'A. Pasqual, amb dibuixos de Josep Obiols. — Publicacions de l'Editorial Pedagògica de l'A. P. de l'E. C.

L'adopció del bilingüisme escolar, l'aprovació imminent de l'Estatut han posat un problema del més alt interès: ¿quins llibres de text adoptaran les escoles catalanes? ¿Es valdran de les adaptacions que les cases editorials més o menys pedagògiques faran de llibres escolars escrits en castellà i traduïts a cuita-corrents a la nostra llengua? ¿Faran una acció mancomunada perquè les corporacions oficials s'afanyin a proveir la nova escola catalana de llibres nous adaptats als darrers mètodes d'ensenyament?

La benemèrita Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, a càrrec de la seva Editorial Pedagògica, temps ha que proveeix de material docent les escoles del nostre país interessades en la ràpida nacionalització de l'ensenyament. Recordem que és aquesta Editorial Pedagògica de l'A. P. de l'E. C. que ha publicat el *Cartipàs català* (5 exemplars de Pau Romeva amb dibuixos de Josep Obiols); la *Gramàtica catalana*, de Pompeu Fabra (avui en la seva pròxima cinquena edició); l'*Aritmètica i Geometria*, de Josep Galí; la *Geografia de Catalunya*, de Pere Blasi (segona edició); la *Història de Catalunya*, curs mitjà, de Ferran Soldevila i la *Història de Catalunya*, curs superior, de Ferran Valls i Taverner i Ferran Soldevila. Ha editat també un *Síllabari català* de Pau Romeva, amb dibuixos de Josep Obiols i, ultra un *Mapa de Catalunya*, un *Mapa de les terres de llengua catalana* i una sèrie de *Mapes esquemàtics* de Catalunya, Europa, Àsia, Àfrica, Amèrica, Oceania, Ibèria, *Pla de Barcelona*, de la Mediterrània i Planisferi, un *Qüestionari sobre Història de Catalunya*, un *Curs de Comptabilitat*, de Ferran Boter, una *Aritmètica Pràctica* de Lluís G. Castellà i l'important llibre *Les Ciències en la vida de la Llar*, de Rosa Sensat de Ferrer.

L'esmentada Editorial Pedagògica de l'A. P. de l'E. C. que amb les seves populars biografies de Milà i Fontanals, Ramon Llull, Pi i Margall, Pau Clarís, Jaumè I i Jacint Verdaguer ja ens havia donat l'avinentesa que la lloéssim des d'aquestes columnes de *La Publicitat*, acaba de trametre'ns, gentilesa que agraïm, uns exemplars dels llibres el títol dels quals encapçala aquest article i que esmentem, tot donant-ne una informació lleugera, a continuació.

«*Lliçons de llenguatge*» (primer grau, 1.ª part) va destinat als infants de set a nou anys. Les constitueixen l'exposició d'un conjunt de temes sobre *Maneres de dir* amb llurs exercicis corresponents, *Separació de mots*, *Aplicació de mots*, *Separació de síl·labes*, *Adjectius qualificatius*, *Grups adjectivals*, *Estudi de*

mots, Formació de mots, Comparacions, Composició, Verbs, Entonació, Composició-diàleg, Signes de puntuació, Puntuació, Adjectius i Dìgrafs, cada tema amb exercicis de repàs. Els temes són tractats damunt textos, prosa i vers, de Verdaguer, Ruyra, Soldevila, Sants Oliver, Maragall, Garcés, Pijoan, Bertrana, Carles Riba, Rossinyol, Costa i Llobera i Emili Vilanova. Les il·lustracions de Josep Obiols, avaloren el llibre.

«*Lliçons d'Àritmètica*» per Concepció Vandellós i Maria Esteve-Llach (2 volums graus primer i segon). Aquests dos volums, gentils—gentilíssims!—són una oportuna adaptació de la «*Fundamental Arithmetic*» de Ballard, tan coneguda dels pedagogs. Els integren una sèrie d'exercicis pràctics (54 en el vol. I i 69 en el vol. II) desenrotllats segons un mètode al nostre entendre el més adequat per a la formació dels infants d'avui. Belles il·lustracions, suggestives, a diverses tints, acompanyen el text de tots dos volums.

«*Lectures d'Infants*» (llibre I) de Maria de l'A. Pasqual, és una petita obra mestra en el seu gènere, editada sota la protecció de la Fundació Concepció Rabell i Cibils, vídua de Romaguera, un dels més alts mecenes de l'actual renaixença catalana. No són pas solament lectures, ans exercicis de bell parlar, bell dir, i bell escriure, puix que cada lectura va acompanyada d'oportuns exercicis i pràctiques útils. Hi ha versos de Pujols, Salvà, Josep Carner, Pijoan, Agulló, Salvador Albert, Galí, Llongueres, Maragall, Verdaguer, López-Picó i Joan M. Guasch, molt adequats a la intel·ligència dels quals va adreçada llur lectura i glossari de mots i d'expressions.

Com els altres volums de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, el llibre *Lectura d'infants* és il·lustrat, profusament il·lustrat, a cura de Josep Obiols.

Un altre mèrit dels llibres escolars de la Protectora; llur tipografia, llur rel·ligament. Cap altre editorial no els guanya. Són llibres, a preu irrisori, d'aristòcrata.

No dubtem que els mestres de Catalunya, oficials i particulars, tindran, millor: hauran de tenir en compte el material docent, català i europeu a la vegada, de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana.—F.»

NOVES

SOCIS INGRESSATS DARRERAMENT

Collectius.—Pensionat de Sant Ignasi, de Sarrià.

Individuals.—Cèlia Artís, Pere Bofanull (Protector), Josep M. Fuster, Matilde Monell, Antoni Ollé, Josep Porter, Guillem Ribó, de *Barcelona*.

José Coll, Francesc Cornella, Joaquim Pinto, de *Blanes*.

Martí Figueres, d'*Esplugues*.

Pilar Alonso, Remei Bosch, Jaume Canadell, Caterina Carbonell, Angel Casals, Francesc Climent, Francesca Cordoní, Joan Clares, Pere Crusi, Narcís Font, Francesc Illa, Dolors Lagresa, Josep M. Molinet, Cèsar Morell, Joaquim Ramonet, Albert Rodeja, Joaquim Sàgols, Antoni Serra, Pepita Trías, Octavi Vilà, Joana Xutclà, de *Figueres*.

Manuel Cantarell, de *Molins de Rei*.

José M. Bayer, Joan Boada, Tomàs Carbonell, Josep Duràn, Joan Ridaura, Isidre Ripoll, Josep Ripoll, Josep Rovira, Joan Tonent, Lluís Ximeno, de *Sant Hilari Sacalm*.

Frederic Miquel, de *Sort*.

Eusebi Puig, de *Vilabertran*.

Francesc Carreras, de *Vilatenim*.

COMISSIONS DELEGADES

Ha quedat constituïda la Delegació d'Esplugues del Llobregat, havent-se elegit la següent Junta: President, Josep Pí i Galtés; Tresorer, Antoni Petit; Secretari, Enric Batlle Castillo; Vocals, Joan Brillas i Francesc Diví.

NOVA ESCOLA CATALANA

A Sort ha estat inaugurada una nova Escola catalana, regida per un Patronat format per representants de l'Ajuntament de la població i de la Comissió Delegada de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana. Aquesta Escola funciona sota la Direcció del professor senyor Josep Miquel.

CONCURSOS

El dia 6 del proppassat desembre, tingué lloc a la barriada d'Horta, un Concurs de Lectura i Escriptura, organitzat per aquella Delegada, prenent-hi part prop de 150 alumnes. Van formar part del Jurat diversos membres de l'Associació. El diumenge següent, dia 13, es celebrà el repartiment de premis, al qual assistí el president de la Protectora, senyor Manuel Folguera Duran, i el Vice-President, senyor Albert Bastardes.

Feren ús de la paraula, el President de la Delegació, senyor Pere Manén, el Secretari, senyor Magí Valls i el Vice-President de l'Associació senyor Albert Bastardes.

Foren repartits premis en metàl·lic, en llibretes de la Caixa de Pensions i nombrosos premis en llibres cedits per la Protectora.

S'anuncia la celebració per al mes de febrer, d'un Concurs de Lectura, Escriptura i Història de Catalunya, a Sant Cugat del Vallès, organitzat per aquella Delegació.

DONATIUS REBUTS

La Comissió Delegada de Sabadell ha rebut un donatiu de 585 pesetes, procedent de la liquidació d'una multa imposada durant la Dictadura, el qual import s'ha de destinar a Concursos Escolars.

DONATIUS DE LLIBRES

S'han concedit lots de llibres al Grup Escolar Lluís Vives, a l'Escola Nacional de Sant Llorenç Savall i a l'Escola del Casal de Cultura de Gràcia.

FELICITACIÓ

S'ha felicitat al soci doctor Josep Fontbona, per haver estat elegit President del Col·legi de Metges de Catalunya.

ENSENYAMENTS AGRÍCOLES

S'ha tramès al Consell d'Agricultura de la Generalitat de Catalunya, la proposta del soci senyor Enric Sala, presentada en la darrera reunió general, sobre l'organització dels ensenyaments agrícoles, junt amb els informes redactats pels senyors Ramon Sala i August Matons.

CURSOS DE CATALÀ

Durant el mes de desembre, s'han començat sota el patrocini de la nostra Associació, els cursos següents:

Al Casal Lleidatà, a càrrec de Joaquim Aroca.

A Santa Coloma de Gramanet, a càrrec de J. Soler Vidal.

A Gavà, a càrrec de Carles Magrinyà.

A Blanes, a càrrec de Josep Ponsatí.

A Vich, a càrrec de Ramon Rierola.

EDITORIAL

Durant el passat mes, ha sortit el segon volum de «Lectures d'Infants», original de la senyoreta M.ª Assumpció Pasqual, amb dibuixos de la senyoreta Lola Anglada.

CONDOLS

S'han tramès condols als familiars dels socis senyors Lluís Bou, Josep Grau, de Reus, i Enric Duran, de Sabadell.

**Publicacions de la Fundació Concepció
Rabell i Cibilis, Vidua Romañuera,
sota la direcció de l'A. P. de l'E. C.**

LECTURES D'INFANTS

per M.^a de l'A. Pascual

1.er llibre, dibuixos de Josep Obiols

Preu: 2'50 pessetes

2.^{on} llibre, dibuixos de Lola Anglada

Preu: 3 pessetes

En curs de publicació hi ha el tercer

EN PATUFET

setmanari per a la joventut

el periòdic de llengua ver-
nàcula de més gran circulació
de Catalunya, imprès en ro-
tativa a 4 colors, amb suple-
ment d'una novel·la d'En
Josep M.ª Folch i Torres

40 pàgines d'amena i sana lectura
per 15 cèntims

ESQUITX

*suplement il·lustrat per a la mainada
en un format original, patentat, que
el converteix en quatre de rel·ligats*

Entre tots quatre sumen la
respectable quantitat de 64
pàgines, plenes de contes,
historietes, xistos, il·lustra-
cions, amenitats, etc., etc.

Lliçons de llenguatge

I i II part del primer grau

Preu: 1'75 ptes. exemplar

Llibre del Mestre

Preu: 2 ptes.

PUBLICACIONS DE LA
EDITORIAL PEDAGÒGICA

ESTEVE RIERA
Confiter i Pastisser

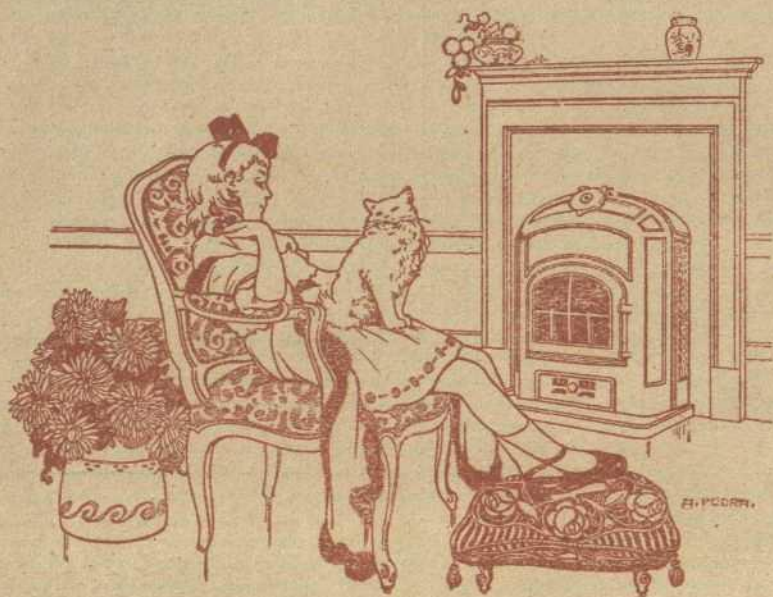
Pa de luxe
RAMBLA DE CANALETES 9 i 11.
CARRER DE MALLORCA 307 i 309:
PORTAL DEL ÀNGEL, 18

BARCELONA

Calefacció Ideal

Estufa J. M. B.

S. A. M. Mas Bagà

València, 396

Telèfon 73016

Barcelona

Hortaleza, 19

Telèfon 16861

Madrid